

Show up. Shut up. Keep up.

Hvis du har gått caddie, kjenner du kanskje «the three ups» fra før. Men vet du hvor betegnelsen caddie (caddy) kommer fra? Et godt tips er å rette blikket mot alle golfers mor, nemlig Skottland. Og dertil mot den mest kjente skotte av dem alle. Nei, ikke Andy Murray – og heller ikke Johnnie Walker. Vi skal snarere et halvt millennium tilbake, og damen heter Maria Stuart.

Tekst: Johan Foss

Bloody Mary ble født i 1542 og utnevnt til «Queen of Scots» bare seks dager gammel. Hun vokste opp i Frankrike og giftet seg med den franske tronfølger i 1558. To år senere flyttet hun som enke tilbake til Skottland og hadde helt sikkert med seg en betydelig fransk bagasje. Inkludert et ikke uanselig fransktalende hoff, med smått og stort. De små, altså yngstemann, ble kalt cadet. Det er ikke dokumentert at Maria Stuart spilte golf, men ordet dukket i hvert fall opp for første gang i Skottland under hennes regjeringstid.

En cadet bar køllene for sin herre og mester i «jeu de mail», en fransk forløper for golf, og særlig populært blant de kongelige. Ordet ble selvfølgelig til «caddy» på skotsk, men dukker ikke opp i dagligtale før på midten av 17-hundretallet. Og da mest i betydningen håndlanger, budbringer og liknende. På norsk finner vi ordet igjen i «kadett», en soldat av lavere rang.

Hva vi enn kaller ham (henne), er fellesnevneren en viss underdanighet, noe også tittelen over indikerer. Men aldersforskjell er ikke avgjørende. Se bare på parhestene Jim Furyk og Mike Cowan. Sistnevnte har båret bagen for den 32 år yngre stjernespilleren i mer enn 15 år. Men

det er likevel tydelig hvem som er sjefen der Cowan kommer trippende etter Furyk med en bag som er nesten større enn ham selv.

Den samme Cowan ble for øvrig avskjediget av Tiger Woods i 1999, angivelig fordi han røpet sitt salær. Det var USD 1000 i uken pluss inntil ti prosent av premiepengene. Med Furyks seire i The Open (2003) og FedEx Cup (2010) er det ikke vanskelig å regne ut at også Mike er millionær. Men mer kjent og enda rikere er nok Steve Williams som bar bagen for Tiger i det meste av tigerens storhetstid. Så rik at han til og med kunne snakke nedsettende om både sin tidligere sjef og sympatiske Phil Mickelson i all offentlighet. Det var neppe det som kvalifiserte til en plass i Caddies Hall of Fame i 2014. Som for øvrig ligger i Illinois, USA. Og gjett hva byen heter – Golf!

Så rik er nok ikke Ola Caddie Nordmann. Hvis han i det hele tatt finnes. Traller og lettere og bedre utstyr har overtatt. Hvor mye Andreas Thorp får for å veilede Beatriz Recari i køllevalet på Ladies European Tour vites ikke. Men vi vet hva en caddie fikk for en runde på Bogstad i 30-årene. Femti øre for ni hull, én krone for 18. I 1950 var tariffen øket til fem kroner for en A-caddie, 3,50 for en B-caddie for en

runde. Selv om man bar to bager og gikk to runder både lørdag og søndag, var det langt til heder og rikdom. Men som et springbrett til en senere golfkarriere var det utmerket. De spilte nemlig i skjul når mørket falt på, og ble åpenlyst kalt «night-members».

Vi vil nok få se profesjonelle caddies på de store tour'ene i mange år ennå. Golfen er jo i seg selv ganske så konservativ. Her hjemme på berget blir det nok mor eller far, eller besteforeldre, med stjerner i øynene som triller de håpefulle frem mot en tittel, stor eller liten. Og da snakker vi ikke om bourgeoisiet på Maria Stuarts tid. Golf er for alle!

Kilder: *Games for Kings & Commoners*, Geert & Sara Nijs, Editions Choulla et Clava 2014
Fra *knickersadel til folkesport*, OGG Jubileumsbok 1924-1999

 [facebook.com/golfhistorie](https://www.facebook.com/golfhistorie)